

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son yıllarda Türkiye’de siyasi gerilimlerin artmasıyla birlikte toplumsal kutuplaşma da derinleşmiştir. Özellikle Cumhur İttifakının siyasi aktörleri tarafından kullanılan sert ve ayrıştırıcı dil, toplumsal zeminde karşıt görüşlü vatandaşlarımız arasında hoşgörüsüzlüğü arttırmakta, siyasi partilere ve mensuplarına yönelik hakaret, tehdit, şiddet ve saldırı olaylarının sayısında ciddi bir artışa neden olmaktadır. Bu olaylar mukabilinde gerekli devlet kurumlarımızın ve yetkililerinin yaşanan şiddet olayları karşısında etkin şekilde görevini yerine getirmemesi, bazı çevrelerin kendilerini “suç işleme imtiyazına sahip” görmelerine neden olmaktadır. Bu durum, bireylerin hukuk devleti yerine “kendi namı hesabına adalet tesis etme” arayışına girmelerine neden olmaktadır. Tüm bunların sonucunda ise vatandaşlarımızın devletimize olan güveninin azalarak; ülkemizin hali hazırda kaotik ortamının daha da kötüleşmesine sebep olunmaktadır.

Özellikle son günlerde birtakım çevrelerce gerçekleştirilen şiddet içeren fiziki saldırı, siyasi figürlerin sadece siyasi söylemle değil, fiziksel şiddetle de hedef alınmaya başlandığının en net göstergesi olmuştur. Bu saldırılar sadece bireysel saldırılar olmanın çok ötesinde, toplumda yaygınlaşan kutuplaşmanın ve hukuki alandaki cezai yaptırım eksikliğinin bir sonucudur. Saldırıların ardından gereken cezai işlemlerin yetersizliği ya da uygulanmaması, bu tür eylemlerin “cezasız kalacağı” yönünde bir algının oluşmasına neden olmakta, toplumsal vicdanı zedelemektedir. Özellikle Cumhurbaşkanı dahil olmak üzere kamu otoriteleri tarafından kullanılan dil ve üslubun birleştirici değil ayrıştırıcı olması; siyasi tartışma kültürünün şiddet ve nefret söylemine dönüşmesini hızlandırmaktadır.

Bu bağlamda, toplumsal kutuplaşma ile siyasi figürlere yönelik hakaret, tehdit, şiddet ve saldırı olaylarının sebeplerinin araştırılması ve bu şiddet içeren sorunlara karşı alınabilecek önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Türkiye’de son on-on iki yılda siyasi iklim ciddi biçimde kutuplaşmış ve bu durum toplumsal barışı tehdit eder hale gelmiştir. Özellikle 2013 yılından itibaren iktidarın inşa ettiği söylem, toplumu “yerli ve milli” olanlarla “gayri milli” ilan edilen ötekiler olarak ikiye ayırmış ve bu ayrım yalnızca söylem düzeyinde kalmamış; medya, devlet kurumları ve siyasi aktörler aracılığıyla toplumsal yaşantının her alanına sirayet etmiştir. 2014 Cumhurbaşkanlığı seçimleri süreciyle birlikte, Gezi Parkı protestoları ve 17-25 Aralık operasyonları sonrasında iktidar, klasik elit-halk ya da seküler-dindar ayrımı yerine, hain-devletin kurtarıcıları veya terörist-devlet ikilemi üzerinden yeni bir kutuplaşma çizgisi geliştirmiştir. Referandum süreciyle birlikte “eski Türkiye” ile “yeni Türkiye” karşıtlığı derinleştirilmiş, 2018 seçimlerinde ise milliyetçi-mukaddesatçı seçmen konsolide edilmek istenmiştir.

Bu siyasi stratejilerin doğrudan sonucu olarak, muhalefete yönelik nefret dili ve dışlayıcı tutum artmış; medya ise tarafsızlığını kaybederek iktidar lehine algı yönetimine yönelmiştir. Bunun sonucunda, siyasi rakiplerin hedef gösterilmesi ve meşruiyetinin sorgulanması, toplumun bazı kesimlerini şiddetin meşru bir siyasal araç olduğuna ikna etmiştir. Günümüzde siyaset dilinin sertleşmesi, farklı görüşlerin tahammülsüzlükle karşılanması ve toplumsal fay hatlarının bilinçli biçimde harekete geçirilmesiyle birlikte, siyasi temsilciler yalnızca eleştiri değil, aynı zamanda açık tehdit ve saldırıların hedefi hâline gelmektedir. Bu durum, demokrasimizin temel taşlarından biri olan siyasal katılımın zedelenmesine, millet ile temsilcileri arasındaki bağın kopmasına yol açmaktadır.

Siyasi aktörlerin güvenliğinin sağlanması ve halkın oylarıyla seçilen temsilcilerin görevlerini baskı altında kalmadan yerine getirebilmeleri için bu tehlikeli sürecin ivedilikle durdurulması gerekmektedir. Özellikle muhalefet partilerinin mensuplarına yönelik yakın dönemde yaşanan saldırılar, bu olayların münferit değil, giderek sistematik bir hal aldığını göstermektedir. Devletin koruma ve yargılama mekanizmalarının yetersiz kaldığı ya da devreye girmekte geciktiği her an, bu tür saldırıların failleri cesaretlenmektedir.

Siyasi kutuplaşmanın ve şiddetin arttığı bu ortamda, aşırı siyasi söylemler ve kutuplaştırıcı liderlik anlayışları destekçilerini radikalleştirmekte; demokratik süreçlerden umudunu kesen bireyler oy kullanmak yerine şiddeti bir ifade biçimi olarak tercih edebilmektedir. Bu nedenle siyasi şiddetin önlenmesi ve kutuplaşmanın azaltılması adına şu önlemler önem arz etmektedir:

- 1) Siyasi liderlerin açık ve net biçimde şiddeti reddetmesi,
- 2) Hukukun üstünlüğü ve hesap verebilirliğin güçlendirilmesi,
- 3) Aşırılığı azaltan adil seçim sistemlerinin tesisi,
- 4) Farklılıklar üzerinden örgütlenmiş, barışçıl toplulukların desteklenmesi,
- 5) Toplumsal hareketlerde şiddetsizlik ilkesine bağlılığın sürdürülmesi.

Bu bağlamda, toplumsal barışın korunması, demokratik tartışma kültürünün geliştirilmesi ve siyasal yaşamın sağlıklı işleyişi adına, son dönemde artan siyasi kutuplaşma, nefret söylemi ve siyasetçilere yönelik şiddet olaylarının nedenlerinin tespit edilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.